

Batecs Interiors. Joan Gart

“Aixecar el cap i volar / perseguint móns somniats...” La vida presenta aspectes màgics, casualitats diuen molts, inflexions en la quotidianitat, diria jo. Me n’adono que la meva relació amb en Francesc Martí Rom ve definida pel número tres; aquest és el meu tercer text que faig com a presentació d’exposicions seves.

Primer, va ésser aquella del “SOMNIS IGNOTS”, el febrer de 85; després “BRONZEALITATS”, el juliol del 88, i ara aquesta. Cada tres anys.

Dues frases contingudes en aquells textos, em continuen empaitant: “Les millors escultures són les somniades”, i “Jo és un altre”. En el primer, copsava aquells monstres fantàstics que s’endinsaven en els meus somnis habitables; en el segon, pretenia analitzar aquelles pertorbadores realitats de bronze (més enllà dels abismes nocturns). Vida / mort / bellesa. En fi, reflexions seves (de bronze) i meves (en el paper), espurnes de vida.

MIRAR

M’havia trasbalsat la visió de la darrera pel·lícula de Bertolucci *El cel protector*. Viatge de fugida, viatge mental cercar un territori de camins de somnis, viatge del qui viu en solitud enmig la multitud, viatge per a cercla aquell únic (?) instant màgic, en el qual una aurora daurada ens corprèn, impregna, captiva. Aquell dia, en arribar a casa, vaig trobar al contestador, l’origen d’aquesta nova aventura: la proposta d’escriure aquest text, un text vivencial sobre les seves darreres escultures. Vam quedar per trobar-nos una tarda al seu taller del carrer Borriana. Fou un viatge per la seva producció, per la ja diversa trajectòria artística: aquelles escultures dels anys setanta, (algunes gegantines), configurades mitjançant ferros trobats i deixalles; els bronzes monstruosos dels vuitanta, que partien d’una certa reelaboració de la realitat i, finalment, el nou camí iniciat tot just ara, en els noranta. Tres dècades, tres propostes ben diferenciades.

Com definiria jo les seves últimes escultures? A punt de caure en el parany de fer-ho, de sobte, em colpeja una frase salvadora: “El que pot ésser mostrat, no deu ser dit”... “ni escrit”, afegiria jo.

MIROIA

Em proposo volar en cercles concèntrics al voltant d’allò que s’insinua, que intuïm i que, finalment, percebem en aquestes escultures. Viatjar.

Atrapen la mirada, sorprenen, interroguen.

Esmentar els constants viatges d’en Francesc al Sàhara, anotar les seves arrels al Camp de Tarragona, al·ludir a la seva passió per en Miró –l’artista i l’home-, per aquella terra aspra, dura, sacsejada per l’aïrat mestral; són tan sols referències obligades.

Hi ha viatges en elles. Copsem la mediterraneïtat. M’agrada pensar que responen a un cert “martinisme”, a allò que els antics anomenaven ciència de l’evocació dels esperits.

En alguna de les escultures, deduïm presències conegudes com el cant inaudible i inexistent de l’Àuria Picuda, o la molt preuada de la Sicofant, que esdevé far dels artistes que els seus viatges marítims i nocturns.

MIRATGES

Alguns cerquem aquells altres móns que són en aquest, aquella aurora dels nous dies.

Viure aquells miratges que esclaten per les escletxes de la quotidianitat. Sentim la fascinació per aquests viatges circulars, en els quals es produeix un retorn a la pròpia realitat, però que són enriquits per la diversitat dels instants màgics viscuts.

Aquest heroi –mig Alicia, mig Arthur Gordon Pym- explora sistemàticament l'atzar a la captura de vivències que permetin de sobreviure, que generin vida. Intueix camins celestes que duen a analogies que exploten en espiral, inclassificables i imparables, i que permeten afegir noves arrels a la nostra memòria.

La constància el duu a moure's amb seguretat per la frontera entre la realitat i l'altra realitat, on coexisteixen el mesurable i l'infinít, on hi habiten "números", com el 173.

Viatjar pot ésser també tenir a prop, apassionadament, una garrofa i una petxina: Terra i Mar.

MIRALL

Les ficcions fan esclava la ment? No, als qui estimen els blaus llunyans, als que beuen en els vents del Sud.

Ja de retorn, les escultures d'en Martí Rom s'esdevenen miralls on es reflecteixen aquests viatges interiors, o alguns d'aquests.

Les seves escultures, aquest mateix text, el pensament obert de l'espectador, cerquen aquell paisatge on esculpir, escriure o descriure, els móns somniats. Intenten dibuixar una aurora.

Embarcat en una ficció, em ve a la ment aquella llunyana màxima: "Gaudeix el buf present, que la vida sencera és dins el buf que passa"; dubtosament atribuïda a Omar Tir Om.

Voldria saber...

perquè dia a dia

m'agrada més de navegar...

Pugueu a la barca que naufragarem!

anirem mar endintre fins a perdre el món...

Tú eres la mar,

yo soy la arena,

me voy contigo

que el agua me lleva...

Y se hizo marino, porque le gustaban los ojos azules.